

TAMMUKKA

Keski-Suomen Perhokalastajat ry:n jäsenlehti

2/2013

YHTEYSTIEDOT/JULKAISIJA

Keski-Suomen Perhokalastajat ry
PL 570
40101 JYVÄSKYLÄ

www.kspk.fi

Tili:

Keski-Suomen Osuuspankki IBAN FI68 5290 0220 1877 91
 Jäsenmaksu 22 e. Liittymismaksu 15 e (nuorisojäsenet 5 e)

HALLITUS

Puheenjohtaja

Jouko Keto 040 708 1951
 jouko.keto@kspk.fi

Varapuheenjohtaja

Jari Liljeroos
 jari.liljeroos@kspk.fi

Rahastonhoitaja/jäsenasiat

Sami Viinikainen 050 590 0985
 sami.viinikainen@kspk.fi

Hallituksen jäsenet

Risto Päivinen
 risto.paivinen@kspk.fi
 Sihteeri

Ville Strandman
 ville.strandman@kspk.fi
 Lampivastaava, kilpailuvastaava

Jari Kolehmainen
 jari.kolehmainen@kspk.fi

Jos haluat viestisi koko hallitukselle osoite on hallitus@kspk.fi

TAMMUKKA

Jouko Keto 040 708 1951
 jouko.keto@kspk.fi

Reissuvastaava

Jari Liljeroos

Nettivastaava

Masi Hast 050 381 9106
 masi.hast@kspk.fi

TAMMUKKA

Ilmestyy kaksi kertaa vuodessa ja toimii kotisivujen ohella yhdistyksen viestintäkanavana.

Jokainen, joka osaa näpylöidä tietokoneen näppistä, osaa kirjoittaa juttuja Tammukkaan. Kirjoitakaa omista kokemuksistanne kalavesillä ja sidontapenkin ääressä. Myös kuvat oavt tervetulleita. Kaikki jutut ja kuvat kiinnostavat.

Jutut kuvineen voi toimittaa suoraan puheenjohtajalle ennen seuraavan Tammukan ilmestymistä ensi syyskuussa.

KEITÄ ME OLEMME

Perhokalastus on hauskaa, ja lisäksi hyödyllistä. Hyödyn saajia olemme me itse. Perhokalastus on ulkoliikuntamuoto, muiden kalastusmuotojen ohella, mikä myöhemmällä iällä auttaa meitä pärjäämään ja saattaa jopa ehkäistä vaikkapa sydän- ja verisuonisairauksia. Kertoessani eräälle ulkomaiselle toimittajalle ikäni reilut parikymmentä vuotta sitten ihmetteli hän ikääni sanoen luulleensa minua paljonkin nuoremaksi. Vastasin hänelle olevani perhokalastaja, siis ikuisen lapsi.

Perhokalastuksen ongelma näin pohjoisessa on kauden lyhyys. Seuratoiminnan kannalta ongelma on keksiä meille lapsille kiinnostavaa tekemistä pitkää, pimeää vuodenaikaa varten. Seuratoiminnan hiipuminen ja osallistujien vähyys ei rasita ainoastaan kalastusharrastusta, vaan ylipäätään kaikkea yhdistystoimintaa. Yksilöllisyyden korostaminen, joka näkyi jo Dame Juliana Bernersin 1500-luvun ohjeessa “Älä kalasta suuressa joukossa, sillä se pilaa kalastuksesta saatavan nautinnon”, on aina kuulunut perhokalastukseen. Tämän ymmärrän, joskaan en osallistumattomuutta kalastuskauden ulkopuolella tapahtuvaan toimintaan, jonka ei edes tarvitse olla yhdessäoloa ja yksityisten kokemusten jakamista kummempaa. Syitä tosin on tiedossa: internetin jakama valtaisia tietomäärä, työkiireet, perhe, muut harrastukset tai sitten yksinkertaisesti se, ettei tarjonta – tässä tapauksessa kerhoiltojen ohjelma – vastaa kysyntää.

Tämä on kahdeksas vuoteni seuramme puheenjohtajana. Ottaessani tämänkertaisen tehtävän vastaan ajattelin sen menevän omalla painollaan, että osaisin sen. Hallintorutiinien osalta tämä pitäneeikin paikkansa, mutta ohjelmapuolella huomaisin olevani hukassa, koska omat kontaktini ovat vanhentuneita enkä tiedä mitä jäsenet haluavat. Ilman jäsenistöltä saatavaa palautetta ohjelmasta pakostakin tulee toimivan johdon halujen näköinen. Palautetta kerätään usein jäsenkyselyllä. Sen toteuttaminen on kuitenkin melko raskas prosessi ja ne useimmiten keräävät tietoa juuri toimivan johdon kehittämien kysymysten pohjalta. Itse uskon enemmän vapaaseen assosiaatioon, suoraan palautteeseen. Kertokaa siis ihmeessä toiveistanne, niistä kesän kalareissuilla tapaamistanne ihmisistä, jotka haluaisitte tulevan kertomaan yhteiseen harrastukseemme liittyvistä asioista. Tämän syksyn ohjelma on lyöty lukkoon, mutta keväällä on tilaa, vaikka pääosan ajasta viekin Perhokalastuksen perusteet -kurssi. Hallitus kuulee niistä mielellään ja herkällä korvalla. Sähköposti on tähän oiva väline ja osoitehan on hallitus@kspk.fi.

Kuluva vuosi saattaa osaltaan ratkaista kalastusharrastuksen tilan maasamme pitkälle tulevaisuuteen. Kalastuslain kokonaisuudistus on edennyt Maa- ja metsätalousministeriön virkamiestyönä loppusuoralle ja pian nähdään, miten eri neuvontajärjestöt ovat saaneet omia kantojaan esitykseen. Mietintövaiheen muistot eivät lupaa kovinkaan hyvää suurimmalle kalastajaryhmälle, vapaa-

ajankalastajille, joihin me perhokalastajatkin kuulumme. Me tosin olemme perinteisesti tottuneet maksamaan varsin kalliisti harrastuksestamme ja koemmen vuosiksi kattojärjestömme Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry:n työn meille vieraaksi.

Uudessa kalastuslaissa todennäköisesti esitettävä ns. yhdenkortin malli, jossa yhdistyvät nykyinen kalastusvero eli kalastuksenhoitomaksu ja kalastusoikeutta antava läänikohtainen viehekortti, nostaa kalastuksenhoitomaksun jonkin 40-60 euron tietämille. Lakiesitys palauttaisi kalastuksenhoitomaksun myös yli 64-vuotiaille. Koska useamman kuin yhden läänikohtaisen viehekortin lunastajia on tätä nykyä n. 5000, maksaisi valtaosa kalastuksenhoitomaksun maksajista, n. 295 000, pienen vähemmistön harrastuksen.

Tämä korotus tuskin hetkauttaa vannoutunutta perhokalastajaa, vaikkemme tästä veronkorotuksesta mitään hyödykään. Periaate on kuitenkin väärä ja siitä meidän tulisi olla huolissamme. Lupajärjestelmän yksinkertaistaminen on perusteluna myöskin naurettava, sillä eihän tämä muutos vaikuta mitenkään erityiskohteiden ja osakaskuntien lupakäytäntöön. Yhden kortin mallin ainoa tarkoitus on kerätä lisää varjoa alati paisuviin korvauksiin kalastusvesien omistajille. Tämä ei ole oikein ja tätä SVK vastustaa.

Vastikkeeton toiminta ja talkoohenki näyttäisi olevan historiaa. Olemme tietystä miehestä tehneet itsemme tarpeettomiksi. Meitä ei enää tarvita luomaan edellytyksiä itse kalastusharrastukselle. Tässä uudessa tilanteessa liitto ja sen jäsen seurat etsivät uusia tehtäviä olemassaolonsa oikeuttamiseksi. Murrosvaiheet ovat aina hankalia, koska niihin usein liittyy hajaannus. Ja jäsenten eroaminen tai heidän yhteisön toimintaa kohtaan osoittamansa kiinnostuksen hiipuminen.

Moni kysyy mitä minä kostun SVK:n jäsenyydestä. Nykyiset jäsenedut löytyvä liiton nettisivuilta ja ehkä paras etu on lehti. Liiton nykyinen jäsenmaksu 12 euroa ei kata edes lehden postituskuluja. Tekeillä oleva lehti uudistus, mikäli se syyskokouksessa hyväksytään, on suuri muutos: uusi lehti muuttuu aikakauslehdiksi ja tavoitteet laadun suhteen on asetettu korkealle. Jäsenmaksukin nousisi, tosin maltillisesti. Ja jäisi edelleen huomattavasti alle nykyisten vuosikertahintojen alapuolelle.

Samaan hintaan tulee myös edunvalvonta, joka sanana on kuitenkin Maa- ja metsätalousministeriön nykyliiturgiassa kielletty. Tämän työn liitto antaa vastikkeettomasti kaikille vapaa-ajankalastajille, myös liittoon kuulumattomille. Toivotan jäsenistölle toimeliasta syyskautta 2013. Me perhokalastajat olemme tottuneet pitämään itseämme vapaa-ajankalastajien etujoukkona, vastuullisina ja luonnon monimuotoisuutta vaalivina kalastajina. Eräs merkittävä osa tätä vastuunkantamista on tuki liitolle ja tavoitteille Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry:n jäsenyyden tulisi olla itsestäänselvyys.

Toivotan kaikille toimeliasta syksyä!

Jouko Keto
Puheenjohtaja

SYKSYN OHJELMA

6.10. Kesän ottiperhot. Parhaat pelit taimenille ja harjuksille kesällä 2013.

Jari Liljeroos ja Sami Viinikainen

13.10. Ylä-Tenon kalastus. Näkökulmia viime kesään ja pohdintaa tulevasta kaudesta. Ylä-Tenon ottiperhot osa 1

Jouko Keto

20.10. Ylä-Tenon ottiperhot osa 2. Sarvijaakko, Sadekelin Erikoinen ja Vihreä Mar Lodge

Jouko Keto

26.-27.10. Perhonsidonnan Suomenmestaruuskilpailut

Ei kerhoiltaa.

10.11. Vuosikokous. Mitä sitten kun normiperho ei kelpaa? Pintaperhoja vaikeille ja vaativille kaloille

Jouko Keto

17.11. Uudet tärppi-indikaattori ja niihin soveltuvat perhot. Simmsin yms ensi vuoden uutuustuotteiden esittely.

Heikki Turunen

24.11. Perhonsidontaa SM-kilpailujen perhot.

Kari Salmi

1.12. Raudun kalastus ja ravinnonkäyttö tunturijärvillä. Miten suunnittelen ja toteutan rauturetken.

Illan vetää Antti Eloranta, jonka rautua käsittelevä väitöstilaisuus oli viime toukokuussa Jyväskylän yliopistossa.

8.12. Pystysiipiset päivänkorentojäljitelmät. Perinteinen levysiipinen päivänkorentojäljitelmä, Parachute Adams ja Pale Water Dun Oliver Edwardsin tapaan.

Jouko Keto

KUTSU

**KESKI-SUOMEN PERHOKALASTAJAT RY:N
SYYSKOKOUS PIDETÄÄN 10.11.2013 KLO 17.00
ALKAEN SEPÄNKESKUKSESSA, OSOITE
KYLLIKINKATU 1, JYVÄSKYLÄ.**

**KOKOUKSESSA KÄSITELLÄÄN SÄÄNTÖMÄÄ-
RÄISET ASIAT.**

TERVETULOA!

HALLITUS

**PERHONSIDONNAN 30. SUOMENMESTARUUS-
KILPAILUT JÄRJESTETÄÄN JYVÄSKYLÄSSÄ
26.-27.10. PAIKKANA ON HOTELLI CUMULUS.**

**TARKEPIIA TIETOJA TAPAHTUMASTA LÖYTYY
KERHON KOTISIVUILTA.**

HILMONKOSKI

Ville Strandman

MUUTTUNUT UOMA

Kannonkoskella sijaitseva pienimuotoinen Hilmonjoki jäänee monelta Viita-saaren suuremmille reittikoskille reissaavalta huomaamatta. Noin 15 km päässä Huopanankoskelta sijaitseva Hilmonkoski on käymisen arvoinen kohde esimerkiksi Huopan- tai Keihärinkosken reissun yhteydessä.

Valitettavaa kyllä, että Hilmonkosken menestyksen vuodet ovat auttanut takana päin. Joki on yläosasta padottu, ja sen virtaamaa on pienennetty roimasti toisaalla sijaitsevan vesivoimalaitoksen takia. Nykyäänkin Hilmonkosken onkimies näkee entiset jyrkät rantapenkereet ja voi kuvitella vuosikymmeniä sitten taimenen möllöttäneen nykyään rannalla olevan kiven huopeessa.

Joen nykyinen ilme tuo omat ulottuvuutensa sen kalastamiseen. Etuna voi pitää sitä, että vedenkorkeuden suuret heilahtelut eivät vaikuta Hilmolla ja paikalle mennessä voi olla varma, että vettä riittää eikä tulvasta ole pelkoa. Joen pienimuotuisuus sopii hyvin aloitteleville kalastajille, mutta myös kokeneemmalle kalamiehelle löytyy haasteita puromaiselta joelta. Joelta löytyy erämaista tunnelmaa, mutta kirjaimellisesti ”kiven heiton päässä” joesta löytyvälle tanssilavalle voi perhostelija vaikka mennä valsahtelemaan, jos joessa steppaaminen alkaa tökkimään.

Joen pituus on kokoinasuudessaan hulppeat 10 kilometriä, mutta kalastus keskittyy pääasiassa joen alimmalle reilun kahden kilometrin pätkälle, joen yläpätkällä en ole itseasiassa käynytkään. Jokea kuitenkin riittää, kalastettavaa ja tutkittavaa useammaksikin päiväksi. Hilmonkoskella ei ole kalastajakiintiötä, joten paikalle voi mennä ilman varauksia.

Hilmon kalasto koostuu pääasiassa istutetuista taimenista, yksittäisiä harjuksia myös löytyy. Se on melko saalisvarma paikka ainakin osaavalle kalastajalle, sillä onkikokoista taimenta istutetaan säännöllisesti. Vuosittain Hilmolta on kuulunut kalajuttuja jopa 3-4 kg taimenista, jotka ovat saapuneet jokeen juhannuksen tienoilla salakoiden perässä. Myös ennen rauhoituksen alkua parempiin taimeniin on Hilmolla mahdollisuudet.

Hilmonkosken luvatkin ovat ihan kohtuullisen hintaisia: 6 tuntia 10e, 12 tuntia 15e ja vuorokausi 20e (alle 15v. puoleen hintaan). Varsinkin tuo kuuden tunnin lupa on sopiva iltavisiitille, muihinkin kalapaikkoihin olisi suotavaa saada mahdollisuus näihin lyhyihin lupiin. Hilmonkoskelta löytyy ainakin kaksi asiallisesti hoidettua laavua ja majoitusmahdollisuuksiakin on saatavilla aivan joen ääreltä.

PERHOKALASTUS HILMONKOSKELLA

Hilmonjoen hyönteiselämä vaikuttaa aika kehnolta verrattuna muihin Keski-Suomen jokiin. Koski-isännän mukaan joki jäätyy talvella pohjia myöten, mikä patoamisen ohella luultavasti vaikuttaa joen kehnoon hyönteisfaunaan. Tämän takia todennäköisesti streamerit ovat osoittautuneet hyvin toimiviksi Hilmolla, kun pääsaaliskalana on kuitenkin taimen. Pienimuotoisella ja pusikkoisella joella alavirtaan kahlaaminen streameria roikottaen ja uitellen on helppo ja tehokas tekniikka, kun pinnan lähellä uitettuihin streamereihin ei tule pohjatärppejäkään. Lisäksi niillä on nopea haravoida isojakin alueita, jota Hilmolla riittää. Taimenet kelpuuttavat vaihtelevasti monenlaisia streamereita, kuten esimerkiksi tinseleitä, monen värisiä marabou-muddlereita, simpputai ahvenjäljitelmiä.

Monesti taimen käy vain ”pyörähtämässä” pinnantuntumassa uitetun streamerin perässä. Tällöin on aika kaivaa pikkuperhot esille havaitun kalan jallittamiseksi. Streameriin noussut taimen, joka ei ole vielä tarttunut, ottaa hyvällä todennäköisyydellä kalan eteen uitettuun larvaan tai pupaan. Toki pikkuperhoihinkin tulee tapahtumia muutenkin, jos vain niitä jaksaa pusikkoisella joella uitella.

Pikkuperhoja uitellessa tosin pieniä taimenia tulee välillä runsaasti. Senkin takia streamerit ovat hyvä vaihtoehto, koska silloin ei tarvitse häiritä vielä kasvavia taimenia. Toisaalta pienten taimenten avulla voi löytää myös mitallisia kaloja, kun hyvännäköisestä peilistä ei nouse pikkutaimenta, niin siinä voi silloin olla parempi kala. Omien havaintojen perusteella pikkutaimenet ja mitalliset taimenet eivät oikein viihdy vierekkäin samoissa poteroissa.

Varsinkin tankkiautopäivien läheisyydessä istaritaimenet ovat aika persoja perhoille, joten niille voi silloin tarjota vaikka värikkäitä liitsejä.

HUOPANA KOUKUTTI

Kevään aikana käymämme tiivis ja antoisa perhokalastuksen peruskurssi huiptui kovasti odottamaamme kalastusretkeen legendaariselle Huopanankoskelle kesäkuun puolivälissä. Innosta ja jännityksestä puhkuen saavuimme majoituspaikkaan, joka osoittautui mainioksi tukikohdaksi.

Kurssilaisia tukikohdan pihalla. Kuva: Tuula Poutanen

Alkuiltaan mennessä kurssiporukka oli kasassa, iloisin ja innokkain miehin. Joukon, Samin ja Villen opastuksella tutustuimme koskeen ja sen ottipaikkoihin. Huopana hurmasi meidät kerralla, upea koskiosuus ja paljon hyviä heittopaikkoja. Veden korkeuskin oli kaikin puolin sopiva.

Välisuvannon maisemaa. Kuva: Tuula Poutanen

Porukkahan innostui tosissaan kalastamaan! Innokkaimmat eivät meinanneet malttaa nukkua ollenkaan. Valoisa yö - ja kun kalakin söi yöllä hyvin - aiheuttivat sen, että osa porukasta kalasti aina aamutunneille asti. Siinä sitä yöllä sitten ihmeteltiin kuka nukkuu missäkin... Me otimme kyllä vähän rennommin, oli pakko välillä tankata ja huilata. Selkähän perhokalastuksessa joutuu koville, kun seisoo tuntikausia milloin missäkin. Petrasimme sitten poikien silmissä lämmittämällä saunan lauantai-iltana. Makeat olivat löylyt.

Sirpan tyylinäyte. Kuva. Tuula Poutanen

Huopana on kompakti ja upea kalastuskohde. Kioski/kahvila palveli hyvin ja kalasoppa maistui. Varmasti mennään sinne ensi kesänä uudelleen.

Entäs sitten loppusaldo? Kyllä, kalaa tuli mahtavasti! Porukka sai yhteensä varmaan reilut parisataa kalaa, catch&release –menetelmällä tietty. Me saimme noin 20 kalaa: Tuula lähinnä särkiä ja ahvenia, Sirpa myös elämänsä ensimmäisen taimenen. Olimme iloisia jokaisesta kalasta; on se vaan niin mahtava tunne, kun siima kiristyy. Miehillä tuntui olevan tärkeää, kuinka iso kala ja mitä sorttia. Vähän meitä naisia nauratti varsinkin kokeneempien kalamiesten ilmiselvä kisailu saaliin suuruudesta. Me saimme ehkä samaa tunnetta kesäistä luontoa ihastellessa, koskessa kahlaten ja tapahtumista riemuiten. Nautimme myös katselemalla nopeasti oppineiden tai kokeneempien kurssikavereiden taitavista heitoista ja kalastustaidoista. Kaverit neuvoivat tarvittaessa selvästi mielellään, meillä oli mahtava yhteenkuuluvuuden tunne.

Kiitos Joukolle ja muille hallituksen jäsenille todella hyödyllisestä kurssista, ja kurssikavereille mukavasta seurasta ja tsemppauksesta. Porukka tuntui innostuvan tosissaan perhokalastuksesta, niin mekin.

Toivottavasti tavataan joskus koskilla!

Nautinnollisia kalastushetkiä toivotellen Sirpa ja Tuula

TARINOITA INARINJOELTA 2013

Teksti ja kuvat Jouko Keto

Mielessäni edellinen kesä ja sen hyvät kokemukset lähdin Inarinjoelle heinäkuun alussa. Lohenkalastukseen hurahdettuani, mikä tapahtui vuonna 1999, en ole juuri muuta perhokalastusta harrastanutkaan. Pohjassa jurovaa taimenta ei voi verrata villinä hyppivään tittiin. Se vähä mitä tietoja ylhäältä oli kantautunut, ei luvannut paljoakaan. Viimeisin puhelu Tenolta kotiin suennistavilta kalakavereilta tosin kertoi, että tilanne kalan tulon suhteen oli kuhenemassa. Perhokalastaja on luonteeltaan perusteeton optimisti, joten omatkin odotukseni nousivat.

Todellisuus oli toinen. Ensimmäinen ilta oli tyhjä, vaikka olosuhteet Mustajokisuussa olivat kohdallaan: ilma oli lämmin, taivas lähes pilvetön, aivan ilmeinen korkeapaine. Vedenkorkeus oli kokolaiilla sopiva, virta imi siimaa juuri oikealla nopeudella ja perho ui mainiosti. Kalastajiaakin oli vain muutama, joten pystyin kalastamaan juuri sen ohjelman mukaan, joka mielessäni oli majatalosta lähtiessäni ollut. Jotain olosuhteista kuitenkin puuttui, sillä hyppyjä ei näkynyt. Eikä vapa tärähtänyt. Lähdin joelta yhdentoista jälkeen, sillä kukapa nyt lohta yöllä kalastaisi.

Aamu ei ollut iltaa viisaampi. Aloitin kalastuksen omalla versiollani Saarisen Jarkon Green Shrimpistä, jatkoin Väärin Kullulla, jonka jälkeen kokeilin useampaakin aurinkoisella kelillä vastavalossa aiemmin hyvin toiminutta perhoa – tuloksetta. Heitin sekaan eri kokoja ja muutamia epätoivon perhojakin tuloksen pysyessä vankkumattomasti samana. Kalastin pitempään kuin olin aikonut, luvan loppuun asti. Kokeilin muutaman laskun Rännissä. Vaihtelin tekniikoita. Joka toinen heitto poikkivirtaan, kaikki heitot poikkivirtaan, heitin normaalia lyhyemmällä siimalla, tavallista pidemmällä siimalla, liikuin normaalia hitaammin ja normaalia nopeammin, kunnes lopulta luovutin. Ja aikaahan oli mahdollisesti jopa neljä viikkoa asunnossani tehtävän kylpyhuoneremontin ansiosta.

Majatalossa tapaamieni muiden kalamiesten tarinat eivät juurikaan nostaneet toiveita. Muistelimme parin eteläsuomalaisen tenotutun kanssa menneitä, erityisesti vuotta, jolloin toinen heistä sai Dalvadasista ennätyskalansa, rapiat 13 kiloa painaneen. Vuosi oli 2004. Silloinen oma kahden viikon rypistys, 12 lupaa ja n.16 tuntia kalastusta per lupa saaliina 1 rannassa karannut titti ja tärppi viimeisenä päivänä. Eikä muilla mennyt juuri paremmin. Muistelisin Eero Niemelän taannoisen vaitöskirjan lukuja. Lohenpoikanen viettä 7-8 ensimmäistä elinvuottaan joessa varttuen smoltiksi. Lähtee merelle kahdeksantena vuotenaan, joten titit palaavat jokeen yhdeksäntenä vuotena. 2004 + 9 vuotta = 2013. Odotettavissa olisi siis paljon kalastusta ja vähän tapahtumia, sillä vähästä ei voi syntyä paljon ja joessa olevan kalan määrä on suoraan verrannollinen tapahtumien määrään.

Päätin jatkaa kotona laatimani suunnitelman mukaan. Tenon vesistöissä on viikkorauhoitus sunnuntaista klo 19 maanantaihin klo 19. Maanantaista tiistaihin kannatti ehdottomasti kalastaa vaikka niin teki jokainen kynnelle kykenevä. Silloin kala oli saanut liikkua vuorokauden täysin esteettömästi ja seisovien pyydysten estämättä torstai-illasta lähtien. Ajatus siitä, etten kalastaisi verkko-

jen ja patojen ollessa pyynnissä, oli lähtöisin Asko Jaakolalta, joka piti kalastusta tiistaista torstai-iltaan täysin mielettömänä. Verkoilla nyt ei koko väylää tukita ja kala pääsee liikkumaan, titit myös verkkojen läpi oli oma argumenttini. Tänä vuonna olin kuitenkin päättänyt noudattaa kahden peräkkäisen luppopäivän taktiikkaa ja kalastaa vain maanantaista tiistaihin ja sitten torstaista perjantaihin ja lauantaista sunnuntaihin, jolloin viikossa tulisi kalastettua vain kolme lupaa, kun niitä yleensä tuli kalastettua vähintään neljä, usein myös viisi. Ja sitten huonoina vuosina tietysti maksimi eli kuusi. Ja nyt oli huono vuosi.

Kahden luppopäivän viettäminen on melkoperäisen raastavaa paikassa, jossa joki virtaa vieressä ja kalastus on parasta, mitä Karigasniemellä on tarjottavanaan. Ensimmäinen päivä meni tosin helposti yöllisen ajamisen aiheuttaman matkaväsymyksen ja vuorokauden kalastuksen normaalin väsymyksen poisnukkumiseen. Mutta se toinen vuorokausi. Kävin Kylätalossa tuijottelemassa tyhjää videokuvaa Siltamontusta ja tutkailin päiväkirjan vähäisiä kalamerkintöjä. Join hillokermavohvelikahvit ja lainasin pari kirjaa. Tein pitkähkön kävelylenkin koirani Timpan kanssa, kuvasin maisemia. Ratkoin mukaani varaamasta 400:stä kuvaristikossa ensimmäiset 20 ja juttelin paikalla olevien muiden kalamiesten kanssa. Naapurimökissä olevat kolme rovaniemeläistä olivat kalastaneet kaksi vuorokautta. Outakoskella oli yksi heistä pidellyt pariinkin otteeseen jalkaluokan kalaa, mutta muuten päivät ja yötkin olivat kuluneet pelkän heittelyn merkeissä. Väkeä joella oli ollut kohtalaisesti, Dalvadasissa jopa ruuhkaksi asti, koska sieltä lohta oli tullut.

Kuolnajoki Kojamoväylän alapuolelta.

Torstai-iltana suuntasin Norjan puolelle ja siellä Pahakoskelle. Norjan kortin hankkiminen on halpa tapa kaksinkertaistaa kalapaikkojen määrä. Kun Norjan puoli on lisäksi yleensäkin Suomen puolta rauhallisempi on tämä satsaus perusteltua. Pahakosken parkkipaikalla silmään pisti ensimmäiseksi taulu, jota kauempaa katsoessani olin luullut jonkinlaiseksi kieltotauluksi. Samoja tauluja olin nähnyt muuallakin jokivartta ajaessani. Ei ollut kieltotaulu, oli opastaulu, jossa oli useammalla kielellä tiivistetty kalastussääntö ja tietoa lohiloisesta ja sen leviämisen estämisestä. Tästä kannattaisi suomalaisenkin viranomaisen ot-

taa oppia. Vesi oli hieman edellistä vuotta korkeammalla, mikä lupasi hyvää ja keli oli edelleen korkeapaineen puolella. Ja kalastus pelkkää heittämistä. Ei kaloja, ei hyppyjä, ei mitään. Ja seuraava päivä sujui samassa paikassa samoissa merkeissä. Kaksi lupaa oli kalastettu ja tulos oli edelleen nolla.

Eikä kolmas lupa muuttanut tilannetta. Rovaniemeläiset tekivät sunnuntaina kotiinlähtöä oltuaan kalassa koko edellisen yön. Samoin eteläsuomalaiset tuttuni. He olivat kalastaneet 5 ½ lupaa kukin, siis yhteensä 27,5 lupavuorokautta. Rovaniemeläisten saalis 1 titti, pornaislaisilla 2. Nopean päässä laskun tuloksena päädyin siihen, että tätä tahtia kalastaessani saisin mahdollisesti yhden titin. Ilman kylppäriremonttia olisin itsekini pakannut ja suunnannut auton keulan kotia kohti. Jäin olosuhteiden vankina Karigasniemelle, sillä ajatus muutosta kylpyhuoneesta ujeltavan lämpöpuhaltimen kaveriksi miellytti todennäköistä tyhjän pyytämistä vähemmän. Ja voisihan vaihtaa lajia ja kalastaa harjasta. Tai lähteä Dallasin ruuhkaan, jopa mahdollisesti tuttuun luo Alakönkäälle.

Viides lupa toi helpotuksen. Vietin neljännen luvan ja viidennen illankin lähivesiä kalastellen. Siis lähinnä Pahakoskella, mutta myös joen kummallakin puolella Mustajokisuussa ja Rännissä. Paikkaa olisi vaihdettava, mutta ylä- vaike alavirtaan. Dallasista kuului sekä hyvää että huonoa: kalaa matkasi ylöspäin ja niitä saatiin, muutama nuori kaveri jopa kehuiksi asti. Tieto tästä oli levinnyt ja paikalla oli ruuhkaa, jopa enemmän kuin keskisuomalaisilla koskilla. Sunnuntaiksi oli sovittu Tsulloveipäiviä, siis ylävirtaan Kuolnajoelle.

Satsasin aikaiseen aamuun ja saavuin Kuolnalle klo 7. Uutiset kertoivat Tenon saaliin olevan vain kappalemäärällä mitattuna vain puolet edelliskesän vastaavasta, mutta kalakoon olevan suurempi. Uutisissa haastateltiin RKTL:n tutkimusprofessori Jaakko Erkinaroa, joka arvioi kuluneen kesän poikkeuksellisten sääolojen osaltaan hidastaneen lohen nousua. Rivien välistä saattoi lukea todellisen syyn kalojen vähäisyyteen olevan, niin no – kalojen vähäisyys. Tenon varressa on tiettyjä vakioselityksiä, jos kalaa ei joesta oikein tahdo tulla: norjalaiset ovat vetäneet vaijerin Tenovuonon poikki, vuono on täynnä hylkeitä, kalat nousevat niin lujaa vauhtia, etteivät ne ota janiinedelleen ja pois päin. Tänä vuonna uusia selityksiä olivat eräältä RKTL:n meritamentutkijalta kuultu selitys, jonka mukaan vallinneiden tuulten ansiosta Tenovuonon vesi oli kylmää, kun taas Tenosta vuonoon tuleva vesi oli lämmintä, mikä sekoitti kalat ja esti niiden nousun. Kuulosti melkein uskottavalta. Se “normaali” eli naurettavan rajamailla liikkuvan selityksen mukaan tämänvuotiset titit olivat erittäin pienipäisiä, joten ne eivät tarttuneet kiinni kunnolla. Erkinaron mukaan vasta loppusaldo tulee kertomaan millainen vuosi oli. Ja tähän on tietysti totta.

Kuolnalla ei ollut ketään ja Kojamoväyläkin oli tyhjä. Aamu oli aurinkoinen, joten valinta oli Väärin Kuultu. Laskulla ollessani alapuolella hyppäsi titti ja vielä toinen, tämä miltei kohdallani keskivirrassa matkalla ylös. Toiveikkaus heräsi ja vapa tärähti. Titti teki normaalin syöksyn alavirtaan ja hyppäsi. Normitittihän se siellä. Kahlasin maalle, sain titin uimaan virran pitkin ylöspäin ja sain sen maalle. Laskin kalasta veret ja sitä pussittaessani mittasin veden lämpötilan, joka oli laskenut sateiden ansiosta muutaman päivän takaisesta 19:stä asteesta 12:een asteeseen.

Istuin tovin reppujakkaralla, join kahvit ja poltin pikkusikarin. Titti hypäsi alhaalla virrassa. Tarkistin perukkeen ja solmun, totesin niiden olevan kunnossa ja lähdin vesille. Toinen titti otti hieman ensimmäistä alemmaa, tuntui vähän vauraammalta ja olikin sitä 100 g:n verran. Koska kalaa oli nousussa, päätin kokeilla Kojamoväylää, pitkää puuduttavaa yli 30-metristä suoraa. varasin mukaan vaihtoperhoja ja vaihtoa tehdessäni laskun alla hypäsi titti. Siis olisi hypännyt laskun alla, jos siima olisi ollut vedessä. jatkoin vaihdetulla perholla, mutta parvi lienee ehtinyt mennä menojaan. Palasin repulle ja pian paikalle ilmestyi pariskunta. He kertoivat olleensa siellä eilenkin. Mies oli saanut alhaalta titin, vaimo karkuuttanut yhden Kojamoväylässä.

Nainen lähti Kojamoväylälle, mies alalaskulle, minä hänen jälkeensä. Nyt keli pilvistynyt ja perukkeen päähän oli vaihdettu Pilkku. Perhon uidessa kuta-kuinkin edellisten kalojen ottipaikkojen välissä, alkoi vapa jumputtaa. Laskin lenkin, odotin hetken ja nostin vavan pystyyn. Titti ampaisi yksin tein alas ja hypäsi, minkä jälkeen se löysi sopivan pakan ja rauhoittui aloilleen. Lähdin kahlaamaan rantaan, titin suorittaessa tahollaan omia uintiliikkeitään, joista yksi oli tukeva veto alavirtaan samalla, kun itse kompastuin ja syöksähdin eteenpäin tasapainoa hakien, mistä titti kiitti vapauttamalla itsensä. Olin rantaa kohti lähtiessäni löysännyt jarrua liian vähän.

Välissä oli pari tyhjää laskua eri perhoilla. Viimeisellä päässä oli taas Pilkku. Tällä kertaa titti ei syöksynyt, vaan liikkui rauhallisemmin. En kuitenkaan ehtinyt edes lähteä kohti rantaa, kun se irtosi. Viidennnen luvan saldo oli kaksi saatua, kaksi karkuutettua tittiä. Päivän mittaan olin lisäksi nähnyt parisenkymmentä hyppyä, joten päivä oli kaikin puolin onnistunut.

Sunnuntaina sateli ajoittain hiljakseen, jopa niin hiljakseen, ettei se edes kastellut. Myöhästyin lähdössä ja särkälle saapuessani muut siellä olevat ehtivät jo kehua normiteilleään. Keli oli kuin luotu Sadekelin Erikoiselle. Ylälasku oli tyhjä, alalaskulta sain kolmannella yrittämällä titin. Muuta ei sinä päivänä tullut. Mutta olihan tämä nyt jonkinmoinen menestys: perättäisillä luvilla kolme kalaa ja kuudella ensimmäisellä luvalla oltiin pitkän ajan keskiarvossa, joka kertoo turistin tarvitsevan n. kaksi lupaa yhtä lohta kohden. Tästähän tämä repeäisi.

Vaan ei revennyt. Kulki onneksi samaan tahtiin toisen viikon kanssa. Keli vaihteli pikku satelusta auringonpaisteeseen lämpötilan vaihdellessa 8-15 asteen välillä. Petin itselleni antaman lupauksen ja kalastin kaikkiaan 4 lupaa. Tuloksena oli kolme tittiä, joista kaksi Kuolnajoelta, yksi Mustajokisuusta. Tittejä karkasi luvattoman paljon ja aivan väärällä tavalla, kaksi kun aivan tietoisesti annoin siimalenkin liukua käsistäni. Otit olivat poikkeuksetta tosi varovaisia, mikä omalta osaltaan vaikeuttaa kalan kunnollista tartuttamista. Se keskikokoa suurempikin kävi rytkimässä vavan päässä. Reilun viiden minuutin väsytyksen jälkeen aloin pitää kalaa omanani unohtaen, ettei isoja oteta, vaan ne annetaan, mikä takasi kalan irtoamisen. Toinen syy saattoi olla siinä, että perukkeen päässä olleella Vihreällä Mar Lodgella oli jo karkuutettu muutama titti eikä koukkujen terävyys teroittamisesta huolimatta ollut enää parasta A-luokkaa. Perjantaina kuulin, ettei remontti ollut vielä valmis ja varauduin vielä yhteen kalastusviikkoon.

Otin maanantaina luvan ja suuntasin Kuolnalle. Tittejä hyppi entiseen

malliin, mutta ne eivät kiinnostuneet tarjoamistani perhoista illalla eivätkä seuraavana aamunakaan. Keli oli taas muuttunut lämpimäksi, lähes helteiseksi. Suunnistin majoitukseen ajatuksenani keventää vaatetusta. Kalastajien määrä jokivarressa oli lisääntynyt ja Haukikalliota lukuun ottamatta kaikilla kalaparkeilla oli vähintään yksi auto. Niin kuin niin usein aiemmin poikkesin suunnitelmistani ja suunnistin vaatteiden vähentämisen sijasta kalaan. Vesi oli paikkaa ajatellen turhan alhaalla. Toisella laskulla päätin kalastaa niin pitkälle alavirtaan, vaikkapa suvantoon astin, missä perho vähänkään ui. Päässä oli pieni #10 kaksihaaraan sidottu Väärin Kuultu. Perhon ollessa aivan loppuliu'un viimeisen pienen väreän päässä vavassa tuntui hento notkahdus, sitten toinen, kolmas ja kala oli kiinni. Titti ei oikeastaan pannut hanttiin. Se ei vielä ollut tumma, muttei enää kirkaskaan. Vedin väsyneen titin maalle ja totesin itsekin olevani väsynyt. Lupaa oli vielä jäljellä, mutta minulle riitti.

Majapaikkaan päästyäni tuli vapauttava soitto ideansa jo melkein loppuun käyttäneelle perhomiehelle: remontti oli valmis. Päätös kalastuksen lopettamisesta oli helppo ja vapauttava, koska tämä viimeinen päivä oli maistunut liiaksi työnteolta. Tulos oli kuitenkin hyvä, 4 yli par 'in, 11 lupaa 7 tittiä. Ajomatalla ajatukset suuntautuivat Lapin maisemien vaihtuessa Pohjanmaan tasisuuteen väistämättä ensi kesään. Mitä siltä olisi odotettavissa? Vuonna 2005 saalis oli 8 tittiä, joista yhtäkään en kuitenkaan saanut kotiin asti. Ajoin rätkiväsyneenä autoni nurin, minkä seurauksena yksi niskanikamistani murtui ja auto meni lunastukseen, joten on vähän vaikeaa ennustaa tulevaa, jos se perustaa yhdeksän vuoden takaisiin kokemuksiin. Kalallisesti on odotettavissa mennyttä kesää parempi tuleva, mutta muuten ...

Normititti

